

יום ראשון 29 בדצמבר 2013

פקחי רשות ההגירה מפעילים אלימות **נגד מבקשי מקלט המפגינים בדרישה לחירות**

"הכו אותי, הפילו אותי, קשרו אותי והכניסו אותי למכונית, וגם שם הרביצו לי. הייתי אזוק כשהכו אותי. שלושה - ארבעה אנשים הרימו אותי לאוטובוס והכו אותי שם. הם אמרו שאני המנהיג. אחד אמר לי שהוא יהרוג אותי. לא ניסיתי להשתמש בכוח. אנשים ברחו למדבר כי הכו אותם. הם ברחו למדבר עד שהותשו. אז הוחזרו, נכלאו ונאזקו".

את הדברים הללו אמר לפעילי המוקד לפליטים ומהגרים ג'. מבקש מקלט מסודאן שהשתתף בצעדת המחאה ממחנה הכליאה "חולות" ב-19 בדצמבר 2013 ונכלא בכלא סהרונים.

ב-15 בדצמבר 2013, יצאו כ-150 מבקשי מקלט ממחנה הכליאה חולות שעל גבול מצרים והחלו לצעוד לכיוון ירושלים. הם עצרו ללינת לילה בבאר שבע ולמחרת היום המשיכו בצעדה כשקבוצה ובה כ-50 אריתראים ו-50 סודאנים נוספים מצטרפת אליהם. בלילה לנו מבקשי המקלט בקיבוץ נחשון, שנאות לבקשת אגף המשימות של הקיבוץ הארצי והקצה להם מקום ללינת לילה. בבוקר 17 בדצמבר, הגיעו מבקשי המקלט לירושלים, שם מחו כנגד מעצרים הממושך ואי הכרה בכך שהנם פליטים, מול משרד ראש הממשלה ומול הכנסת. סמוך לשעה שלוש אחר הצהריים החלו פקחי רשות האוכלוסין וההגירה לעצור את מבקשי המקלט המפגינים. משיחות עם עצורי ההפגנה עולה שבמשך כארבע שעות הם הוחזקו בתוך האוטובוסים בירושלים בטרם החלו בנסיעה. על אף שפעילים חברתיים מסרו לידי פקחי ההגירה מזון, מים ואף זוגות גרביים יבשים עבור מבקשי המקלט שצעדו במשך ימים ארוכים בשלג וגרביהם היו רטובים, עד כה, לדברי העצורים, טרם קיבלו את משלוח הגרביים. מבקשי המקלט הגיעו למחנה הכליאה רק בשעת לילה מאוחרת באותו היום. מבקשי המקלט שיצאו את המחנה ביום ראשון בבוקר, נכלאו במתקן הכליאה "סהרונים". קבוצת האריתראים והסודאנים שהצטרפה אליהם ביום המחרת ואשר טרם חלפו 48 שעות מאז עזבה את מחנה הכליאה חולות ועד מעצרה, רק הוזהרה וחבריה הוחזרו למחנה חולות. ב-19 בדצמבר יצאו לצעדת מחאה כ-75 מבקשי מקלט נוספים. הם נעצרו על ידי פקחי רשות האוכלוסין וההגירה כעבור כארבע שעות, עוד בטרם הגיעו לעיר באר שבע. העצורים הועברו לכלא "סהרונים".

משיחות הטלפון של מבקשי המקלט הכלואים בכלא סהרונים וכן מביקוריהם של פעילי המוקד לפליטים ומהגרים בכלא סהרונים בשבוע האחרון, עולה תמונה אחידה וקשה של הפעלת אלימות נגד מבקשי המקלט שיצאו לצעדות מחאה ב-17 בדצמבר לירושלים וב-19 בדצמבר לבאר שבע. התקשורת תיעדה את פקחי רשות ההגירה מפעילים אלימות בעת מעצר מבקשי המקלט המפגינים בירושלים ואילו העצורים מדווחים גם על אלימות שהופעלה נגדם באוטובוס, בדרכם לכלא סהרונים. הצעדה השנייה לבאר שבע נקטעה באמצעות מעצרים שבוצעו תוך הפעלת אלימות קשה, שעות ספורות לאחר שהכלואים עזבו את "חולות" ואף עוד בטרם אחרו לספירה. התנהלותם של פקחי ההגירה גרמה לרבים ממבקשי המקלט לרוץ אל תוך המדבר על אף החשיכה ומזג האוויר הקר. גם לאחר שנתפסו לא פסקה, לדבריהם, האלימות. מבקשי מקלט טענו שהוכו גם ברכבים, לאחר שנתפסו ונאזקו ואף על ידי יותר מפקח אחד.

התנהלותם של פקחי רשות ההגירה גרמה למבקשי המקלט פגיעות גופניות אותן לא ניתן לצלם משום שהפצועים כלואים בכלא סהרונים ללא גישה למכשירי טלפון סלולאריים או למצלמות. מנכ"לית המוקד לפליטים ולמהגרים, עו"ד רעות מיכאלי, פנתה ב-23 בדצמבר לפרקליט המדינה, שי ניצן, בדרישה לפתיחה בחקירה מיידית וזאת משום שפניות המוקד בעבר בנושא זה, למשטרת ישראל ולנציבות שירות המדינה הסתיימו ללא כל תוצאות.

פניות של המוקד לפליטים ולמהגרים בנוגע לאלימות הפקחים לראש רשות האוכלוסין וההגירה לא נענו. פנייה שערך המוקד לממונה על המשמעת בנציבות שירות המדינה נענתה שהכתובת לתלונות אלו הנה משטרת ישראל. פעילי המוקד אכן סייעו בידי מהגרים שנפלו קורבן לפקחי הרשות להגיש תלונות במשטרת ישראל, אך רב התלונות נסגרו עם גירושם של המתלוננים מהארץ.

המוקד לפליטים ולמהגרים מתריע כי על אף שיחידת האכיפה פועלת זה למעלה מחמש שנים במהלכן הועלו לא מעט תלונות נגד פקחיה, עד כה לא נמצא הגורם המתאים לחקירת התנהלות עובדי היחידה.

מצורפים קטעי עדויות מבקשי המקלט העצורים בכלא סהרונים, אודות האלימות שחוו, כפי שנמסרו לפעילי המוקד לפליטים ולמהגרים, עו"ד רעות מיכאלי, אלן כוחלי, נועם וייס וגבריהיווט טקלה ביום 23 בדצמבר 2013:

מתוך עדותו של ו.ת. מבקש מקלט מאריתריאה

ביום שלישי כשעשינו את הצעדה בירושלים, עצרו אותנו בכוח והעלו אותנו לאוטובוסים. הביאו אותנו לחולות ושאלו אותנו שאלות כמו למה הלכנו לירושלים כשידענו שאסור לנו. ענינו להם שעשינו הכל כמו שצריך והלכנו לשם כדי לדרוש זכויות מהמשלה. אמרו לנו ממשרד הפנים שזו אזהרה אחרונה ואסור לנו לצאת שוב ולהפגין. אמרתי להם שאעשה זאת שוב כל עוד אני לא מקבל זכויות של פליט. תחילה סירבתי לחתום על המסמך שלהם אבל בסוף חתמתי.

כעבור יומיים, ביום חמישי בצהריים, יצאנו שוב לצעדה, קבוצות של אריתראים וסודאנים. אחרי כשש שעות של צעדה התעייפנו וידענו שינסו לעצור אותנו. תחילה לא עצרו אותנו כי היו עיתונאים ומצלמות. העיתונאים המליצו לנו להתפזר ולא ללכת על הכביש אלא בצדדים כדי להקשות על המשטרה. בינתיים המשכנו לצעוד אבל היו כאלה שהתעייפו ונעצרו. אנחנו לא רצינו להיעצר. בשמונה בערב בערך עצרו אותנו. זה היה כשעברנו בדרך די צרה. היה חושך והעיתונאים והצלמים כבר הלכו מאיתנו. השוטרים ידעו שלא נתנגד כי החלטנו שלא להשתמש באלימות וגם כי כבר התעייפנו ולא היה לנו כוח. **הם עצרו והכו את כולנו בחזקה. שני אנשים נפצעו מאוד. אחד מהם, סובבו לו את היד והיא גם התנפחה. גם אני נפצעתי קשה ברגל. הכו אותי בברך (מצביע על קרע קטן במכנסיים). השתמשו באיזה אקדח חשמלי, במקלות ובאלות. הברך שלי החלה לדמם, להתנפח ועד היום אני לא יכול להזיז את הברך או לכופף אותה. אני נעזר בקביים כדי ללכת. אני לא יכול לקום מהמיטה לבד בכלל.**

מתוך עדותו של מ.א. מבקש מקלט באריתריאה

יצאתי שוב לצעדה ביום חמישי עם עוד חברים ואז עצרו אותי והביאו אותי לסהרונים. אנשים של משרד הפנים ניסו לעצור אותנו ולקחת אותנו אחד אחד לאוטובוסים. ברחנו והלכנו בצידי הדרך. הם התחילו לרוץ אחרינו ותפסו את כל מי שהתעייף ונפל. הם הצליחו לתפוס תחילה כ-100 איש ולהעלות אותם לאוטובוסים. נשארנו כ-30 איש. הגענו כבר די קרוב לבאר שבע. הגענו לאזור שבו המעבר היה די צר ושם הצליחו לתפוס אותנו. זה היה ליד בסיס צבאי. השוטרים של משרד הפנים חיכו שם והתחבאו. כבר לא היו שם מצלמות וכתבים. **הכו אותנו חזק. אפשר לראות מה קרה לי כי יש לי סימן בעין (מצביע על "פנס" סגול מתחת לעין). הכו אותי במקל ברקה זה מאוד כואב. הכו אותי גם באגרופים.** זה היה בחמישי בלילה בסביבות שבע וחצי בערב.



מתוך עדותו של ט.א. מבקש מקלט מאריתריאה

ביום חמישי החלטנו לצאת שוב ולצעוד לכיוון באר שבע. ביום זה היה טוב מאוד. היו הרבה כתבים ומצלמות. אבל כשהתרחקנו והמשכנו ללכת, לא היו יותר מצלמות והאנשים של משרד הפנים התחילו להשתמש נגדנו בכוח על מנת להעלות אותנו לאוטובוסים. כשהחשיך זה נעשה גרוע יותר. הם התחילו לרוץ אחרינו. אני אחד האחרונים שנתפסו. **הכו אותי המון, בכל הגוף. הכו אותי באגרופים, באוזן. מאז קשה לי מאוד לשמוע. הייתה לי נפיחות בכל הגוף בגלל המכות. עכשיו זה קצת נרגע. הכו אותי שלושה שוטרים עד שהכניסו אותי לאוטובוס.** כשתפסו אותנו אנחנו לא התנגדנו ולא סירבנו ולמרות זאת הכו אותנו. הכו אותנו רק על מנת להתעלל בנו, גם מתוך עצבים על זה שהם רודפים אחרינו יום שלם. אנחנו היינו חסרי כוחות לחלוטין וזה ממש היה נראה כאילו הם עושים את זה בשביל הכסף. כולם הוכו.

מתוך עדותו של ע.ע.ח. מבקש מקלט מדרפור

יצאנו מחולות בקבוצות קטנות. דיברנו עם התקשורת. האנשים של ההגירה התחילו לתפוס אנשים ולהכות אותם. עזבנו את חולות ב 12 בצהריים ובערב תפסו אותנו. ניסו לתפוס אותנו במדבר. **האנשים של ההגירה הכו אותנו באגרופים, פצעו אותנו. כשעלינו לאוטובוס ולמכוניות הם הכו את האנשים.** אני יודע שאלו אנשים של ההגירה כי היה כתוב "הגירה". הם הסיעו יותר מדי אנשים באוטובוס. זו הייתה נסיעה ארוכה. שמו אזיקים לחלק מהאנשים. שוב החזיקו אותנו באוטובוס כשעתיים, בחולות. הורידו אותנו אחד אחד מהאוטובוס לשימוע ואז העבירו אותנו במכוניות קטנות לכלא סהרונים. הכו גם אותי אבל עכשיו כואב לי פחות. יש לי כאבים ברגל ובאגן.

מתוך עדותו של מ.א.א.ב. מבקשי מקלט מדרפור

ביום חמישי התחלנו ללכת לבאר שבע. הלכנו כ 3 שעות. אחר כך האנשים של ההגירה סגרו את הכביש. הציעו אוכל ושתייה כדי להחזיר אותנו. **הכו אותי, הפילו אותי, קשרו אותי והכניסו אותי למכונית, וגם שם הרביצו לי. הייתי אזוק כשהכו אותי. שלושה - ארבעה אנשים הרימו אותי לאוטובוס והכו אותי שם. הם אמרו שאני המנהיג. אחד אמר לי שהוא יהרוג אותי. לא ניסיתי להשתמש בכוח. אנשים ברחו למדבר כי הכו אותם. הם ברחו למדבר עד שהותשו. אז הוחזרו, נכלאו ונאזקו...**

ביקשתי לראות רופא. האנשים של ההגירה אמרו שזה לא באחריותם אבל שאגיד לשופט. אני מרגיש כאבים בצלעות בצד ימין. אמרו שאין היום רופא. גם ככה הרופא כאן לא עוזר. יש לי בעיות בריאות עוד מקודם והוא לא עזר לי.